

PRESENTACIÓ

Aquest article, publicat en la llavors revista del nostre Partit en italià *il Programa Comunista* núm. 18/1969, planteja un problema sempre d'actualitat en la mesura en què la burgesia sent que el seu sistema està en crisi i unes fraccions de la burgesia es preparen per a la repressió directa mentre unes altres tracten de lligar ideològicament a la classe obrera per a la lluita, no contra el sistema capitalista, sinó contra la "dreta" o la "ultradreta". S'agiten els espantalls de torn, es diguin: Meloni (Fratelli d'Itàlia), Salvini (La Lega), Orbán (Fidesz), Trump (Partit Republicà), Bolsonaro (Partit Social Liberal), Le Pen (Rassemblement National), Abascal (Vox), Meuthen (Alternative für Deutschland), Michaloliakos (Alba Daurat), Ventura (Chega), Kaczynski (Llei i justícia), etc. i després d'agitats els espantalls s'intenta convèncer als proletaris que la nostra lluita és sempre la de defensar a la fracció "democràtica" o "progressista" contra aquest mal pitjor.

Totes les fraccions de la burgesia persegueixen la mateixa finalitat que és la defensa del sistema capitalista i qualsevol diferenciació entre ells és un coeficient de derrota per a la classe proletària. Particularment verinosa és la posició que identifica el feixisme amb un retorn al feudalisme quan es tracta en realitat de la forma més moderna de defensa del sistema capitalista, l'últim ressort contra una revolució proletària. El nostre corrent va establir les correctes directives tàctiques per a enfocar aquesta recurrent i traïdorena pretensió que la classe obrera hagi de ser l'asseguradora de l'existència de la burgesia democràtica:

"38.- Podrà succeir que el govern d'esquerra deixi a organitzacions de dreta, a bandes blanques burgeses, dur a terme les seves gestes contra el proletariat i les seves institucions, i que no només no demani el recolzament del proletariat, sinó que també pretengui que aquest no tingui dret a respondre amb l'organització d'una resistència armada. En tal cas els comunistes demostraran com no pot tractar-se més que d'una complicitat efectiva, més encara, d'una divisió de funcions entre el govern liberal i les forces irregulars reaccionàries: la burgesia llavors ja no

discuteix si li és més convenient el mètode d'endormiscament democràtic i reformista o el de la repressió violenta, sinó que empra els dos al mateix temps. En aquesta situació, el veritable i pitjor enemic de la preparació revolucionària és l'ala liberal del govern: aquesta il·lusió al proletariat dient que el defensarà en nom de la legalitat, per així arribar a trobar-lo inermes i desorganitzat, i per a poder postrar-lo, en ple acord amb les bandes blanques, el dia en què el proletariat es trobés per força en la necessitat de lluitar contra l'aparell legal que presideix la seva explotació.

39.- Una altra hipòtesi és aquella en què el govern i els partits d'esquerra que el componen convidessin al proletariat a participar en la lluita armada contra l'assalt de la dreta. Aquesta invitació només pot preparar un parany, i el partit comunista l'acollirà proclamant que les armes a les mans dels proletaris equivalen a l'adveniment del poder i de l'Estat proletari, i la destrucció de la màquina tradicional, burocràtica i militar de l'Estat burgès, ja que aquesta no obeeirà mai a les ordres d'un govern d'esquerra arribat al poder amb mitjans legalitaris quan aquest cridés al poble a la lluita armada, i atès que només la dictadura proletària podia donar estabilitat a una victòria sobre les bandes blanques. Per consegüent, no haurà de proclamar-se ni practicar-se cap "lleialtat" cap a un govern; i sobretot, s'haurà d'indicar a les masses el perill que la consolidació del seu poder amb l'ajuda del proletariat enfront l'aixecament de la dreta o a la temptativa de cop d'Estat, significués la consolidació de l'organisme que s'oposarà a l'avanç revolucionari del proletariat (quan aquest s'imposi com a única via de fuga) si el control de l'organització armada estatal romangués en mans dels partits governamentals democràtics, és a dir, si el proletariat hagués depositat les armes sense haver-les emprat per enderrocar les actuals formes polítiques i estatals, contra totes les forces de la classe burgesa." (Tesis sobre la tàctica del Partit Comunista d'Itàlia, Roma, 1922).

L'ÚNICA VERITABLE LLUITA CONTRA EL FEIXISME ÉS LA LLUITA CONTRA EL RÈGIM CAPITALISTA

Durant tot el període electoral a Alemanya, però una mica en qualsevol lloc, va ressonar el crit de guerra del Sant Jordi democràtic que parteix amb la llança contra el drac feixista. Tots els "veritables demòcrates" – i qui no ho és? – els "amics de la pau" i els maoistes, les associacions d'estudiants i el "renascut" partit comunista alemany, el Kremlin i la... Casa Blanca, han anomenat i criden a la guerra santa contra el renaixement del "nazisme". A tot just 25 anys del final de la segona guerra mundial, després de la pretesa victòria definitiva de la democràcia contra el feixisme, ens tornem a trobar doncs en el punt d'inici!

En mirar les coses en superfície, es tindria la temptació de compadir a aquell pobre Sant Jordi: ell li talla al drac un cap rere un altre, però sempre li creixen altres nous: aquí ha d'haver-hi la mà del diable! I en realitat, tots els intents dels demòcrates d'explicar el feixisme es redueixen a conjurs: *Vade retro, Satanàs!* Qui cregui en el diable, s'accontenta simplement amb

tals explicacions, i empenya l'estilogràfica en contra seu. Per part nostra, repetim les següents tesis marxistes:

1. El feixisme no és ni una "recaiguda" a formes pre-democràtiques, ni una "bogeria", sinó una *tendència necessària* de la societat capitalista.

2. No existeix per tant cap *lluita contra el feixisme fora de la lluita per l'abatiment del capitalisme* mitjançant la revolució i la dictadura proletària.

3. Tota crida a la defensa de la democràcia, tot intent de combatre el feixisme en nom de la democràcia, tota aliança del proletariat amb classes i partits "democràtics", porta a la destrucció del moviment proletari i aplanar la via al feixisme.

Aquestes tesis, no les hem descobert avui; l'Esquerra marxista, que el 1921-23 dirigia el Partit Comunista d'Itàlia i després es va batre contra degeneració de la III Internacional, les

va formular des de la primera aparició del feixisme, i l'experiència de mig segle no ha fet més que confirmar-les.

Per als demòcrates, el caràcter distintiu del feixisme és el fet d'exercitar obertament la violència "il·legal" i abolir els drets i llibertats democràtiques, cosa que inquieta al demòcrata. Per a nosaltres, no sols no hi ha res a plorar en això, sinó que l'aspecte citat més amunt no és suficient en absolut per a caracteritzar el feixisme. Nosaltres hem negat sempre que la lluita de classes pugui ser arbitrada – com un partit de futbol – per una "legalitat" superior a aquestes; hem afirmat sempre que la classe obrera *no* pot conquistar *democràticament* el poder, que la més democràtica de les Constitucions protegeix les relacions de producció capitalistes, i que la democràcia és només una dictadura emmascarada de la burgesia, quan no vetlla – i quantes vegades ho ha fet! – per ofegar en sang al moviment obrer.

Rebutjar la violència, apel·lar a la legalitat i a la democràcia, i per tant renunciar d'una vegada per sempre a la revolució! Nosaltres, per contra, ens alegrem que la burgesia estigui obligada a llevar-se el guant de vellut democràtic i a mostrar als obrers el seu puny de ferro, mostrant-los d'aquestes manera que no existeix un "dret" per sobre de les classes i que el dret és solament el mirall de les *relacions de força entre classes*.

Per a nosaltres (i ho hem proclamat sempre), el feixisme representa l'intent, 1) de superar les contradiccions a l'interior de la burgesia, 2) de privar de tota independència al moviment obrer.

La democràcia era la forma política que permetia als interessos dels diversos estrats burgesos expressar-se i defensar-se. En l'època de l'anomenada "expansió pacífica" del capitalisme en el món sencer (al voltant de 1870-1910), aquesta forma podia prevaler en els Estats burgesos més forts; llavors la burgesia podia també tolerar un moviment obrer independent, perquè estava en condicions no sols de satisfer algunes reivindicacions immediates dels treballadors, sinó fins i tot de corrompre'ls mitjançant concessions econòmiques, desviar-los de la lluita revolucionària, i convertir les seves organitzacions al reformisme.

En l'època de l'imperialisme, les coses es tornen més difícils. L'imperialisme empeny no sols a la *concentració del capital*, sinó també a l'*exasperació de totes les contradiccions de la societat capitalista*. La burgesia ha d'intentar dominar aquests antagonismes; això significa que els interessos del capitalista "individual", de l'empresa individual, o d'aquest o aquell estament social, han d'inclinar-se davant l'*interès general* del capitalisme nacional (i a vegades internacional). Representant i gerent d'aquest interès general, l'Estat ha de centralitzar-se sempre més; el mateix poder legislatiu ja no pot ser confiat al lliure debat dels portaveus parlamentaris dels diversos interessos burgesos, sinó que acaba més o menys directament a les mans dels agents del gran capital, que ja ha d'"administrar" el conjunt.

De la mateixa manera, la burgesia no pot tolerar un moviment obrer autònom. Això no significa que no toleri cap organització obrera (com en la seva fase revolucionària), sinó que busca privar a aquestes organitzacions de tot *caràcter polític de classe*, transformar-les en òrgans corporatius i integrar-les en l'administració estatal.

En definitiva, la burgesia intenta impedir la lluita entre les classes, organitzar *unitàriament* a la pròpia societat i "administrar-la" en el pretès "interès de tots". Per descomptat, en aquest intent està destinat a fracassar, o millor, pot triomfar solament durant algun temps. De fet, el "lliure joc" de les lleis

de producció capitalista que en aquest moment es desenvolupa sobre la base de criteris (en aparença!) exclusivament "tècnics", reproduïx les tradicions del capitalisme sobre una escala encara més gran, i porta inevitablement a *noves crisis socials*. És per aquesta raó, després de tot, que el feixisme és de naixement nacionalista i partidari entusiasta de la guerra: la burgesia pot "resoldre" les crisis només amb la guerra, per recomençar després un nou cicle.

És evident que aquesta *tendència general i necessària* del capitalisme no es realitza en manera rectilínia i homogènia; les formes i les velocitats d'aquest desenvolupament depenen de la condició particular d'aquest o aquell país. Després de la primera guerra imperialista, aquesta s'ha manifestat primer als països capitalistes *més febles*, Itàlia i successivament Alemanya. Per molt que la burgesia d'aquests dos països aconseguís, gràcies a la socialdemocràcia, escapar-se del primer assalt revolucionari, el proletariat romania encara amenaçador i, d'altra banda, la volta al moviment de l'economia presentava dificultats no lleus. Per això aquí va aparèixer per primera vegada la necessitat d'unificar tots els estrats burgesos, ja fos per a la lluita contra el proletariat com per a reorganitzar l'economia capitalista. La burgesia italiana, una de les més febles, ha assenyalat el camí a les altres. I ha estat també a Itàlia on el feixisme ha fet més ús de la violència bruta, perquè el moviment proletari era encara potent i només podia ser trossejat amb la força, mentre que a l'Alemanya de 1933 ja estava en plena descomposició.

Va ser un greu error, per part de la Internacional Comunista, definir com a "reaccionari" al feixisme. Cert que aquest era reaccionari, *però solament en relació amb la revolució proletària*: era la forma completada de la *contrarevolució burgesa* i era, al mateix temps, el progrés burgès, com s'ha vist de manera més clara després de la segona guerra imperialista, quan els Estats "democràtics" han fins i tot vençut els "feixistes", però el feixisme ha guanyat a la democràcia, i abans o després, tots els països s'han tornat feixistes. Nosaltres ho havíem previst, i no ens hem deixat, ni ens deixem enganyar per les aparences "pacífiques" d'aquesta feixistització: el 1922-24 era encara necessari atacar els obrers als carrers i a les places; a Alemanya, després del 1933, es necessitava encara terror policial i els camps de concentració per a intimidar-los i sotmetre'ls; però després del 1936 la Internacional Comunista estava tan podrida, que el partit "comunista" francès s'encarregava de subjugar els obrers als interessos de la "Pàtria" i de preparar-los per a l'*union sacrée*: per no parlar d'Anglaterra i d'Amèrica – per quina raó la burgesia hauria de colpejar els obrers que es pleguen als seus interessos?

El grau de violència oberta solament depèn de la capacitat de resistència dels treballadors; però el que més ens interessa aquí és el *contingut* del feixisme i, després de la guerra, aquest sí és clarament desvelat a tot arreu: concentració del capital i del poder polític, integració dels proletaris al "poble", en la unitat nacional. I és característic que l'evolució dels sindicats s'acosti cada vegada més al model de les "corporacions mussolinianes", és a dir, que aquestes tendeixen a convertir-se en "sindicats" que accepten com a definitiu el mode de producció capitalista, defensen els interessos de l'empresa i de la nació, i en el millor dels casos, es limiten a tutelar els interessos particulars de les categories com a "participacions" de la producció empresarial o nacional.

No són solament els obrers els oprimits pel totalitarisme del gran capital: també les classes mitjanes el pateixen. En la primera postguerra, aquesta pressió era encara feble, perquè la reconstrucció general subministrava sortides a totes les

mercaderies. Però, amb els primers signes de la futura saturació del mercat mundial, amb els primers terratrèmols que anuncien la crisi, s'exaspera la concurrència internacional, tota nació està obligada a "racionalitzar" la producció, a reduir costos, i ho fa sobre l'espatlles no solament dels obrers, sinó també dels petits burgesos i petits capitalistes. L'exemple de França és típic: el vell "capitalisme usurer" s'ha hagut de "modernitzar" i, per exemple, en els últims 10 anys ha estat obligat a eliminar prop de 300 mil persones de l'agricultura, mentre està en curs una gran ofensiva contra el petit comerç i l'Estat afavoreix obertament la concentració de les empreses per a fer competitiva la producció. Com és natural, aquesta "modernització" suscita la resistència dels petits burgesos, resistència que és tant més forta en la mesura en que cap atac proletari amenaça les bases del capitalisme. La història del gaullisme, que ha aconseguit només en part els seus objectius, mostra com la burgesia té dificultats per realitzar la seva unitat per manca d'una lluita de classe aguda.

A Alemanya, després de la liquidació de tot moviment obrer, la derrota militar i les destruccions bèl·liques han permès a la burgesia aconseguir "pacíficament" i "democràticament" aquesta unitat: totes les classes se sotmeten a les exigències de la reconstrucció del capitalisme alemany. Però els miracles capitalistes no duren. Inflat de capital americà, havent-se engreixat mitjançant la pacífica explotació dels obrers immigrants una mica de tot el món, el capitalisme alemany (que Lenin ja el 1916 citava com a model de concentració) està avui tan pletòric que se sufoca a les seves fronteres tant més en la mesura en què la concurrència internacional tendeix a restringir-les. (Una de les causes de l'ocupació russa de Txecoslovàquia a l'estiu de 1968 ha estat precisament la necessitat de prohibir al capital alemany l'accés a aquesta reserva de caça).

Així com està en l'ordre, no "de les coses", sinó de l'economia burgesa, l'expansió capitalista porta a la crisi, que posa fi juntament a la pau social i a la pau internacional. Les classes entren de nou en efervescència i els Estats comencen a xocar: el feixisme "pacífic", el "miracle democràtic" ha passat a la història, i el seu fill legítim, el feixisme brutal i bel·licós, torna a aixecar cap. La NPD (el partit neonazi alemany), per exemple, expressa ja sigui la força d'expansió objectiva del capital alemany, com una intenció de superar la crisi i els conflictes socials en curs.

Està clar, per quant precedeix, que vessar llàgrimes sobre aquesta evolució no té cap sentit. Constatacions com: "*la conducta i les declaracions dels dirigents i dels oradors del NPD... proven que en aquest partit regna una mentalitat (!!!) militarista, nacionalista, i en general antidemocràtica*" (7è Congrés Nacional de la DGB – la confederació sindical alemanya), i afirmacions com: "*Cal impedir que a Alemanya es reproduïxi el procés que ha portat a les catàstrofes del 1918 i 1945*" (secretari regional de la DGB de Württemberg-Baden), són inoperants avui com ho eren ahir. El seu únic veritable resultat és mantenir la *il·lusió* que els homes puguin "triari" lliurement entre democràcia i feixisme, entre explotació pacífica i explotació violenta, entre pau i guerra. Darrere de tota aquesta fraseologia, està el vell i miserable somni petit burgès de la coexistència

pacífica entre les classes i entre els Estats, el somni d'un capitalisme sense contradiccions!

* * *

Però no es tracta solament d'un somni infantil. Aquesta ideologia és *opi* subministrat al proletariat *amb tanta més pressa i insistència en quant la dura realitat amenaça d'obrir-los els ulls i de fer-los de nou accessibles a les posicions de classe*. No es pot "triari" ni entre democràcia i feixisme (és a dir, entre dictadura larvada i dictadura oberta del capital), ni entre pau i guerra. *Mentre sobreviu, el capitalisme segueix el seu camí*, amb els seus cicles d'orgia productiva i bogeria de distribució, bevent ara la suor i ara la sang dels treballadors.

Aquesta és la veritable alternativa davant la qual es troba la humanitat: DICTADURA DEL CAPITAL o DICTADURA DEL PROLETARIAT. Només la revolució comunista, la destrucció de l'Estat burgès i la dictadura proletària, poden trencar el jou del capital, fer miques les seves lleis econòmiques i rescatar la humanitat dels seus patiments "prehistòrics".

No ens envanim ni volem il·lusionar els obrers: sabem que la revolució comunista no succeirà demà al matí. No perquè els obrers no tinguin la força de fer-la, sinó perquè aquesta revolució és possible només si aquests posseeixen la seva *consciència de classe* i la seva *organització de classe*. Aquestes han estat destruïdes per la contrarevolució, i no tant a cops de porra i fusell, com amb *la ideologia democràtica*. L'enemic que es presenta obertament com a tal és molt més fàcil de combatre que el democràtic tèrbol que dilueix la clara consciència dels antagonismes de classe en la unitat del pobre, o el petit-burgès liberal que demana al proletariat unir-se-li en contra del gran capital i, al mateix temps, s'esforça per minar tota la *política proletària de classe* per després convertir-se al feixisme ja que, "al cap i la fi, no hi ha una altra opció". El resultat de la tàctica errònia de la Internacional Comunista ha confirmat la nostra posició: aquests "amics" són els més perillosos!

La veritable lluita contra el feixisme és la lluita contra el democratisme, la lluita per la reconstrucció del moviment proletari de classe amb el seu programa de classe i la seva organització de classe, el Partit Comunista. Algú pot trobar que una lluita similar demana massa temps: "el feixisme està a les portes – diu –; unim-nos ara mateix tots els homes de 'bona voluntat' contra ell!"

Qui raona així, no és en realitat, més que un defensor del capitalisme!

La defensa obstinada de les posicions comunistes; la reimportació pacient d'aquestes posicions en la classe obrera; la unió quotidiana de les lluites parcials amb l'objectiu històric del proletariat; la lluita tossuda contra la ideologia democràtica i pacifista: vet aquí les condicions fonamentals del renaixement de la classe del proletariat. Aquestes requeriran el temps que requeriran; però és aquest *el camí més breu, l'únic!* La "lluita per la democràcia" no té, avui, cap valor. Tenia un sentit quan es tractava d'abatre les estructures i les relacions socials *precapitalistes*. Però ara es tracta de destruir el capitalisme, i, això, només la *dictadura proletària pot fer-ho!*